

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Artur Żymełka

Sędziowie: SO Roman Troll (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2018 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy M.

przeciwko T. B. (B.), P. B. (B.) i B. Ż. (Ż.)

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 3. i 4. postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 11 lipca 2017 r., sygn. akt I C 789/16

postanawia:

uchylić zaskarżone rozstrzygnięcia i sprawę w tym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Artur Żymełka SSO Roman Troll

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach umorzył postępowanie odnośnie 3777,54 zł (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanych T. B., P. B. i B. Ż. po 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 3). Orzeczenie o kosztach procesu zapadło na podstawie art. 98 k.p.c., gdyż powódka przegrała proces – pozwani uregulowali należność główną przed doręczeniem im odpisu pozwu.

Zażaleniem z 22 maja 2017 r. powódka zaskarżyła rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3. wyroku podając, że koszty procesu powinny zostać jej przyznane jako wygrywającej sprawę, ponieważ pozwani dokonali zapłaty po wytoczeniu powództwa. Ponadto wskazała, że pozwanych T. B. i P. B. łączyło współuczestnictwo materialne, a więc można przyznać na ich rzecz zwrot kosztów odpowiadający wynagrodzeniu jednego pełnomocnika.

Na skutek złożonego środka zaskarżenia Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z 11 lipca 2017 r. przychylił się do zażalenia powódki (pkt 1), uchylił pkt 3. sentencji wyroku z 11 kwietnia 2017 r. (pkt 2), zasądził od powódki na rzecz pozwanej B. Ż. 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3), a także zasądził od powódki na rzecz pozwanych T. B. i P. B. solidarnie 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 4). W uzasadnieniu podał, że zażalenie pozwanej jest uzasadnione, gdyż pozwanych w istocie łączyło współuczestnictwo materialne w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.

i reprezentowani byli przez tego samego radcę prawnego, zatem należało zasądzić jedną kwotę, która odpowiada wysokości jednego pełnomocnika profesjonalnego bez względu na ilość współuczestników biorących udział w sprawie. Sąd Rejonowy przywołał regulację art. 395

§ 2 k.p.c. jako podstawę swego orzeczenia.

Zażalenie na to ostatnie rozstrzygnięcie, w części dotyczącej punktów 3. i 4., wniosła powódka domagając się ich zmiany poprzez uchylenie oraz zasądzenie od pozwanych na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego, opłaty od pozwu, a także opłaty od pełnomocnictwa, a nadto domagała się zasądzenia od pozwanych na jej rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie art. 5 k.c. w związku z art. 98 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy dali powód do wytoczenia powództwa w pierwotnym kształcie zalegając z zapłatą dochodzonych należności (pozwani bezumownie korzystając z lokalu obowiązani są do uiszczenia na rzecz powódki odszkodowania, tymczasem zalegając z zapłatą domagają się obciążenia dodatkowymi kosztami powódki, przez co zasądzenie kosztów postępowania od powódki na rzecz pozwanych przeczy zasadom współżycia społecznego). Zarzuciła również naruszenie: art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i ustalenie stanu faktycznego niezgodnego z rzeczywistym, błędne przyjęcie, że w stanie faktycznym sprawą przegrywającą jest powódka, albowiem pozwani dokonali zapłaty należności dochodzonych pozwem po dacie złożenia pozwu inicjującego postępowanie; art. 98 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej B. Ż. 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz na rzecz pozwanych T. B. i P. B. solidarnie 617 zł. Na koniec powódka zarzuciła naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności poprzez brak należytego uzasadnienia postanowienia i brak wskazania faktów, które Sąd Rejonowy uznał za uwodnione oraz dowodów, na których się oparł, w tym w szczególności brak wskazania dlaczego rozstrzygając o kosztach postępowania pominął fakt dokonania przez pozwanych zapłaty po wytoczeniu powództwa, skupiając się wyłącznie na tym, że do zapłaty doszło przez zawiśnięciem sporu oraz niewskazanie dlaczego nie dał wiary dowodowi w postaci wezwania do zapłaty z 23 października 2015 r.

W odpowiedzi na zażalenie wszyscy pozwani wnieśli o jego oddalenie jako bezzasadnego i „(...) zasądzenie na rzecz Pozwanej od Powódki kosztów postępowania zażaleniowego (...)”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 203 § 2 k.p.c. na żądanie pozwanego, w sytuacji wycofania pozwu, powód zwraca mu koszty. Jest jednak możliwe odstępstwo od tej zasady, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw z uwzględnieniem okoliczności w dacie wytoczenia powództwa. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę. (Por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012 r., sygn. akt II CZ 208/11, LEX 1214570).

Sąd Rejonowy nie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia powodów, dla których orzekł o kosztach procesu w sposób opisany w punktach 3. i 4., co więcej nie wskazał także na jakiej regulacji prawnej się oparł. W uzasadnieniu szeroko omówił współuczestnictwo materialne, a co do kwestii podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zaskarżonym zakresie przywołał tylko art. 395 § 2 k.p.c. Ten przepis zaś nie stanowi podstawy prawnej do orzeczenia o kosztach postępowania, nie wspomina on o nich.

Istotą rozpoznawanej sprawy, w części dotyczącej kosztów postępowania, jest ustalenie, która ze stron powinna być potraktowana jako wygrywająca. Dodatkowo trzeba także przeprowadzić ocenę prawną takiego ustalenia i podać zastosowane regulacje prawne. Aby ustalić kto jest w sprawie stroną wygrywającą konieczne jest zaś ustalenie, kiedy roszczenie powódki było wymagalne oraz kiedy złożono pozew. Nie jest konieczne ustalanie kiedy zawiśł spór pomiędzy stronami, lecz ustalenie wymagalności roszczenia w odniesieniu do chwili złożenia powództwa. Tych elementów zabrakło. W ten sposób nie została więc rozpoznana istota sprawy, uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie wskazuje podstaw faktycznych i prawnych wydanego orzeczenia.

Dlatego też nie ma konieczności odnoszenia się do poszczególnych zarzutów zażalenia. Nierozpoznanie istoty sprawy, przy brakach dotyczących uzasadnienia orzeczenia, spowodowało bowiem konieczność uchylecia zaskarżonych w punktach 3. i 4. rozstrzygnięć.

Mając powyżej na uwadze, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c. oraz art. 397 § 1 i 2 k.p.c., należało orzec jak sentencji.

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę ustali, mając na uwadze powyżej opisane uwagi, kto jest stroną wygrywającą, a orzekając o kosztach procesu wskaże także zastosowane przepisy prawne ich dotyczące.

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Artur Żymelka SSO Roman Troll